

Musidzana wa vhuṭali

Tshivenḡa

Luṭa

5A

Sodi Sibiya

Ulwazi
Lwethu

**Itani vhungoho ha uri ni kona u vhala maipfhi a tevhelaho
nhe nnyi, nngana, ntsumbedza, mmbulungela, mpha**

Musidzana wa vhuḽali

Tshivenda

Luḽa: 5A

ISBN: 978-1-77981-502-6

© 2023 Ulwazi Lwethu African Languages Literacy Project

Muḽwali: Sodi Sibiya

Mutshanduli: Mpho Makwarela

Mufanyisi: Karma Bosman

Nyolo na kudzudzanyele: Rock Bottom Graphic & Design

Nzunzanyo ya khaḽiso ya u thoma 2023.

Musidzana wa vhuṭali

Sodi Sibiya

Vhonani ndi musidzana wa vhuṭali. O vha a tshi humbula nga u ṭavhanya. Vhonani o vha o newa mushumo wa u ṭavha. Vhonani o vha a tshi ṭoda u ṭavha mahatsi ha hawe.

Vhonani ha fodi vhaⁿⁱwe v^hathu uri v^ha mu
thuse.

U tou vha makone kilasini yawe. O vha e na maanda nahone a si na nyofho. O vha a tshi tshihanya kha u ita thodisiso musi a tshi toda u ita tshinwe tshithu.

Vhonani o ya laiburari ya tshikoloni. A sedza bugu ya nga ha u ṭavha.

“Iyi bugu ya nga ha u ṭavha i do ntsumbedza maga o teaho,” u amba izwo a tshi khou humbula nga ha maga ane a tevhedzelwa hu tshi ṭavhiwa.

O wana bugu yo teaho ine ya do mu thusa.
Vhonani o talifha. O i wana nga u tavhanya, o takala.

Vhonani a bvisa tshene, fhedzi ha na mahatsi.
O vha a tshi khou kombetshedzea u dzhia
tshelede ye a vha o i vhulunga.
“Ndi do shumisa tshelede ye khotsi anga vha
mmbulungela.”

O renga mahatsi a thoma u a țavha. Ngade yo vha yo lapfha nga mithara mițanu na u denyafhala nga mithara miraru. A thoma u sheledza mahatsi e a țavha. A shumisa gokoko ȷi re na mabuli. Ngade ya Vhonani yo vha yo naka nga mahatsi.

Mahatsi a thoma u aluwa. O vha o naka nahone e madala. Nga murahu ha maḁuvha, a vhona uri hu na zwickhokhonono ngadeni.

“Izwi zwi ḁo tshinya mahatsi anga.”

Ha na zwa u vhulaya zwikhokhonono. Ha na tshelede ya u zwi renga. U do ita mini? A nga vhulaya zwikhokhonono nga maḁi a u fhisa naa? Izwi zwi do vhulaya na mahatsi e a ḁavha.

Hafhu, a dzhia bugu ya nga zwa u ɽavha.

“I ɽo vula maɽo anga. Ndi ɽo ɽhogomela mahatsi anga.”

Tsha u thoma Vhonani o sedza zwi re ngomu buguni. A mbo ɽi wana siaɽari ɽa nga ha u vhulaya zwikhokhonono.

Vhonani a wanulusa uri a nga ita zwa u
vhulaya zwikhokhonono nga ene muṅe.

“Iyi bugu i a pfhesesa uri ndo dzhaya. I mpha
mafhungo oṭhe ane nda a toḁa. Namusi,
hezwiḁa zwikhokhonono zwi ḁo ḁivha uri nṅe
ndi nnyi.”

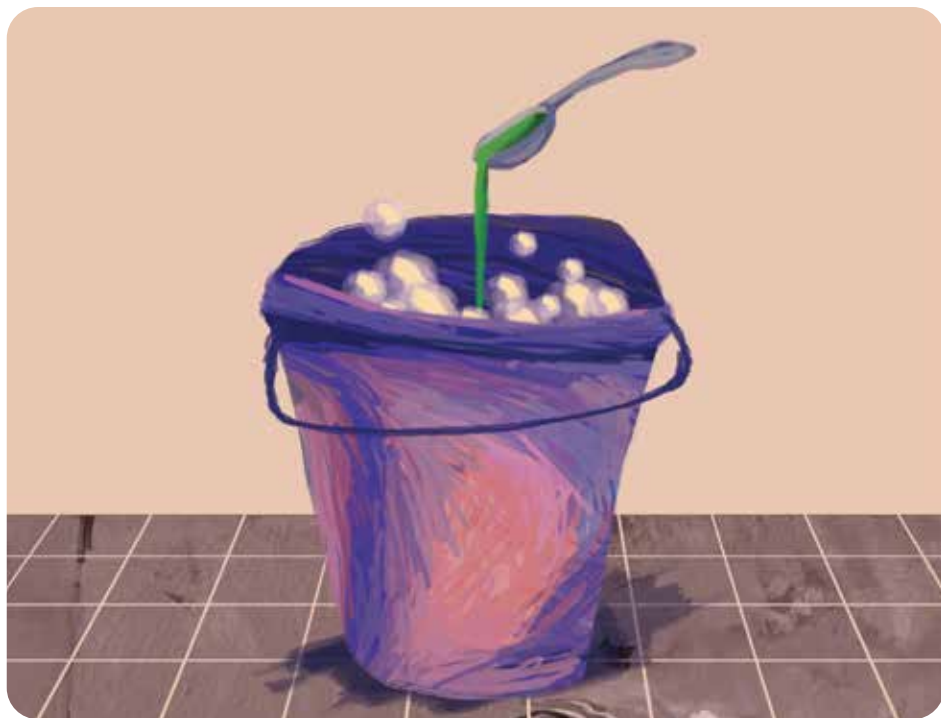

U diitela zwa u vhulaya zwikhokhonono zwo leluwa. Vhonani a vhala izwi kha bugu. Ni tōḡa zwi tevhelaho:

Tsha u thoma, shelani bigiri tharu dza maḡi dzhegeni. Ni kone u shela lebula ḡhanu dza tshisibe tsha luḡi.

U ri zwa u vhulaya zwi lingane, Vhonani u tea u engedza tshikalo tshawe. A shela bigiri thanu dza maḓi ngomu baketeni.

Zwino Vhonani u tea u shela tshisibe tsha luḽi.
“Ndi ḽo ḽoḽa nngana?”

A thoma u vhalela:

Bigiri nḽa - lebula ḽhanu

Bigiri dza malo - lebula dza fumi

Bigiri dza fumimbili - lebula dza fumiḽhanu

Vhonani a isa phanda nga u vhalela u swikela a tshi swika kha bigiri dza fumbili. U do lingana. Vhonani o fushea zwino.

Shumisani bođelo la u fafadzela. Ni hashe hothe fhasi hune ha vha na mahatsi. Vhonani u hasha mahatsi duvha na duvha lwa vhege tharu.

Mahatsi a Vhonani a khou vha madala zwino.
A khou aluwa na u naka. Ndi hatsi vhudala.
Mahatsi a tea u fhungudziwa.

Vhonani u khou sedza tshigero tshihulwane.
A dzula fhasi mahatsini a thoma u gera! Zwi a
takadza! Mahatsi o naka nahone o linganela.
Ndi hatsi vhudala.

Vhonani o takala. Mahatsi a Vhonani o nakesa. Musidzana o talifhaho o zwi ita. Zwino u Vhonani makone!

Readers

Luġa 1-2

- Donngi ya Khuliso
- Nunu na Bobi
- Ļiġowa!
- Muma, aġama, pfhala!
- Zwivhuya u funa u kunakisa!
- Ngele na Ngudo vha a thusa
- A hu na maġi
- Tshi a kona u fhufha?
- Mulilo!
- Mavhudzi mahulu
- Ĥali na buvhi
- Muoli Marubini!
- Thuso o mangala!
- Baba vha ġo vhuya lini?
- Phumu o takalaho!
- Mvulatshikolela!
- Thendo na Thiambi
- Kha ri vhulunge maġi
- Ĥhama o farakanea!
- Vha bulasini
- Ivhani na vhulenda, Thabelo
- Swobo ya u ġifhelela
- Vhasidzana na mbudzi

Luġa 3

- Badzhi yo shandukisiwaho
- Dzikhonani kha mitsho yoġhe!
- A thi funi miroho!
- Mulimi Vho Vele na dziġhoho
- Tshilidzi o huvhala
- Maġi! Maġi!
- Lufuno lwa malwelavanda
- Zwienda zwiswa zwa Pfhano
- Mathaithai a Lwalwa
- Riphuluse o fara mbava!
- Muġa u ġhogomelaho
- Musengavhadzimu wa Farisani
- Mufevheġhaġu wa vhutshilo ha tshidula
- Vhulwadze ha dzinguluvhe
- U thetshela zwijiwa zwa Tshivenda
- Makumba o nyamalalaho a Vuvu
- Lutamo lwa Nwasundani lwo bveledzea
- Aġivhaho na Aġaho
- Moli na zwithuthubi
- Tshibeġani tsha Kulani
- Maitele a Vhavenda
- Mukapu wa u ġifha
- Mushonga wa u fhodza
- Nġotshi
- Vhuġolo ha dzimbeu
- Muhumbulo wavhuġi wa Tseisano
- Bola yo xelaho
- Wanga u ġivha tshifhinga
- Ni ġavhanyela mini, Wandeme?
- Ngweġa i sa londi
- Mutambi makone
- Zwifhiwa

Luġa 4-5

- Rinngi ya musuku
- Lwendo lwa u ya vhugalaphukha
- Muvhuya u londola mutakalo zwavhuġi!
- Mulimisi o fariwa nga mala
- Soweto
- Tshaka dza zwiendedzi
- Mathoma maswa
- Ndifhedzo ya bulu
- Musidzana wa vhuġali
- Zwo hulesa kha nġe!
- Vhatukana vha vhaġali
- Vhulwadze ha mukhushwane
- Murei wa khovhe
- Thaidzo ngadeni ya makhulu
- Vhusiku vhu si na khofhe
- Ĥhangatġhanganyo tshi sa ofhiho!
- Tshienda tshavhuġi
- Muġoro wa Sedzani

ZENEX
FOUNDATION

MOLTENO
INSTITUTE FOR LANGUAGE AND LITERACY
EST. 1974

Ulwazi Lwethu yo lambedziwa nga Zenex Foundation nahone ndi thandela yo thomiwaho u itela u bveledza tshivhalo tsha bugu dza murole wa fhasi na vhavhali vha vhalelaho u dhiphina vha nyambo dza Afrika na matheriala wa u tikedza vhadededzi. Iyi thandela yo livhiswa kha u funza na u tikedza vhagudiswa vha re kha Mutheo wa Fhasi u itela u khwinifhadza kuvhalele na kupfhesesele kwa luambo lwavho lwa hayani. Bugu dzo bveledzwa nga nyambo dza tshane dza Afrika nga u shumisana ha Molteno Institute for Language and Literacies, Nelson Mandela Institute for Education and Rural Development, Room to Read South Africa, na Saide. Zwishumiswa zwothe zwo bveledzwa sa “Zwishumiswa zwa Pfunzo zwo Vulelwaho” kana “Open Education Resources” (OER).

Please visit our website to download the full copy of this reader:
ulwazilwethu.org.za

Creative Commons Attribution-
NonCommercial-NoDerivatives
(CC BY-NC-ND) 4.0
International Licence

Disclaimer: You are free to download and share this work as long as you attribute Zenex Foundation, but you may not change this work in any way or use it commercially.

